

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (HE 48/2026 vp)

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettua lakia (1069/2021) pääosin lemmikkieläinten ja hevoseläinten tunnistamiseen liittyen. Lisäksi lakiin tehtäisiin lainsoveltamisessa havaittuihin tarpeisiin liittyviä muutoksia.

Eläinlääkäriliitto pitää hyvänä vaatimusten selkeyttämistä ja käytännössä havaittujen tarpeiden huomiointia. Tästä esimerkkinä on erillinen säännös viranomaisen mahdollisuudesta kehottaa toimijaa korjaamaan lainsäädännön noudattamista koskeva puute (27 a §). Lainkuuliaisuuden parantamiseksi tehty ehdotus seuraamusmaksun muuttamisesta kattamaan myös rekisteriin ilmoittamisen on kannatettava (36 §). Lisäksi pidämme hyvänä EU-säädösten antamien joustojen käyttöä esitetyssä mittakaavassa. Tästä esimerkkinä on lemmikkieläinpassin myöntämisen mahdollistaminen kaikille eläinlääkäriammattin harjoittajille. Eläinlääkäriliitto pitääkin erityisen kannatettavana sitä, että voimassa oleva käytäntö kaikkien eläinlääkärien mahdollisuudesta myöntää lemmikkieläinpassseja säilytetään. Käytäntö on osoittautunut Suomessa toimivaksi ja lisännyt myös eläimen omistajan valinnanvaraa, kun mahdollisuutta ei ole rajattu ainoastaan kunnaneläinlääkärille. Pidämme tärkeänä, että lemmikkieläinpassin voi jatkossakin myöntää vain eläinlääkäri.

Esityksen mukaan Ruokavirasto voi hakemuksesta valtuuttaa mikrosirun asettajaksi yhteisön, jonka lukuun toimivilla henkilöillä on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämä pätevyys (12 § ja 15 §). Tulee kuitenkin varmistaa, että yhteisön lukuun toimivien henkilöiden pätevyydestä huolehditaan.

Ehdotuksessa lakiin tuotaisiin tarkennus lemmikkieläinten määritelmään. Tämä on kannatettavaa.

Eläinlääkäriliitto kiittää, että kunnaneläinlääkäriin oikeus tehostaa 32 ja 33 §:n nojalla antamaansa määräystä, rajoitusta tai kieltoa uhkasakolla tai teettämisuhalla on säilytetty. Nämä keinot ovat tärkeitä valvontaeläinlääkäreille ja niitä on käytetty yhteistyössä aluehallintoviraston läänineläinlääkäriin kanssa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutosta, jonka mukaan kunnaneläinlääkäri voisi jatkossa esittää asiasta virka-apupyynnön Ruokavirastolle. Muutosta perustellaan tarkoituksenmukaisuudella, koska uhkasakon tai teettämisuhan asettaminen edellyttää sellaista oikeudellista erityisosaamista ja resursseja, joita kunnaneläinlääkäreillä ei välttämättä ole. Tämä vastaisi aiempaa yhteistoimintaa aluehallintovirastojen kanssa. Vaikka kunnissa valvontaa tekevillä eläinlääkäreillä lähtökohtaisesti on tarvittavaa oikeudellista erityisosaamista, on mahdollisuus Ruokaviraston tukeen erittäin kannatettavaa. Virka-apupyynnöt mahdollistavat prosessien kehittymisen ja valtakunnallisesti yhdenmukaiset tulkinnot.

Sikaeläinten tunnistamisen vaatimuksia esitetään kevennettäväksi luopumalla molempiin kylkiin tehtävistä lähtöpitopaikan teurasmerkkintätunnuksista (11 §). Eläinlääkäriliitto ei vastusta muutosta, mutta haluaa korostaa, kuinka tärkeää on varmistaa yhden merkinnän luettavuus. Kuten nautojen

korvamerkkien kohdalla, toinen merkki on varmistanut jäljitettävyyden yhden merkin pudotessa. Samoin sioilla toinen merkintä on parantanut jäljitettävyyttä. Voisi olla syytä pohtia, onko luettavuuden arvioinnin velvollisuus tuotantoketjulla ja tulisiko tuottajaa ohjeistaa jo ennen kuin lainsäädännön vaatimus luettavuudesta ei täyty. Asiaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota muutoksen tullessa voimaan.

Tietojärjestelmiin liittyvien vaatimusten lisääntyessä ja erityisesti kansallisen hevoseläinten rekisterin osalta haluamme varmistaa, että vaatimusten täyttäminen turvataan riittäväillä resursseilla. Vaikka ehdotuksessa mainitaan aiemmat perusteet järjestelmän puuttumiselle ja luodaan mahdollisuus delegoida tehtävä viranomaisten ulkopuolelle, on perusteltua todeta, että rekisterin luominen ja ylläpitäminen aiheuttaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin kustannuksia – kuten on huomattu koirarekisterin kohdalla. Mikäli rekisteri tulee viranomaisten toteutettavaksi, siitä aiheutuvat kustannukset tulisi huomioida taloudellisten vaikutusten kohdalla. Jos toiminnan katsottaisiin mahtuvan nykyisten määrärahojen puitteisiin, tulee muita viranomaistehtäviä tällöin vähentää.

Lopuksi haluamme vielä kiittää esitöissä tehtyä laajaa arviointia tarkastusoikeudesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Perusteluissa kuvataan hyvin viranomaisten harkintaa tarkastuksia tehdessä ja valitessa toimia suhteessa epäilyyn lainsäädännön rikkomisesta.

Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Kunnioittaen,

Mikko Turku
puheenjohtaja